

PRÍRUČKA ŠKOLITEĽA

Eurové bankovky a mince

	strana
ÚVOD	3
EUROVÉ BANKOVKY	
Všeobecné vlastnosti	5
Základné ochranné prvky	7
Ďalšie ochranné prvky	12
EUROVÉ MINCE	
Všeobecné vlastnosti a ochranné prvky	14
PODOZRIVÉ A POŠKODENÉ BANKOVKY	
Opatrenia ECB a národných centrálnych bánk	16
Vracanie bankoviek do obehu spracovateľmi peňazí	17
Čo robiť, ak sa vám dostane do rúk podozrivá bankovka?	18
Čo robiť so znehodnotenými a poškodenými bankovkami?	19
TLAČ BANKOVIEK	20
KONTAKTNÉ ÚDAJE	22

Euro je spoločnou menou veľkej skupiny krajín Európskej únie známej ako eurozóna. Eurové bankovky a mince pri hotovostných platbách používa viac ako 300 miliónov ľudí. Okrem toho sa z celkovej hodnoty eurových bankoviek v obehu asi 10 % až 20 % používa mimo eurozóny. Vzhľadom

na svoj význam a medzinárodné postavenie euro priťahuje falšovateľov peňazí. Vďaka technicky vyspelým ochranným prvkom, ktoré z eurových bankoviek robia bezpečnú menu a umožňujú ich jednoduché odlišenie od falzifikátov, je táto hrozba pod kontrolou. Napriek tomu je však opatrnosť stále na mieste. V rámci boja proti falšovaniu je nevyhnutné, aby zamestnanci bánk, maloobchodu, reštaurácií a iných podnikov, v ktorých sa spracováva veľký objem peňazí, eurové bankovky a mince dôverne poznali.

Táto príručka je určená školiteľom pracovníkov, ktorí narábajú s hotovosťou. Obsahuje zásadné informácie o dizajne a ochranných prvkoch eurových bankoviek a mincí. Na priloženom CD ROM-e sa nachádza interaktívna prezentácia ochranných prvkov bankoviek spolu s prezentáciou vo formáte PowerPoint, ktorú je možné prispôbiť potrebám publika. Obe verzie môžete použiť v rámci školení alebo ich umiestniť na firemný intranet.

Súčasťou tejto príručky sú aj informácie o kontrole kvality, ktorú by spracovatelia peňazí mali vykonať skôr, než eurové bankovky vrátia do obehu. Bankovky nízkej kvality, napr. znečistené bankovky, by sa namiesto vrátenia do obehu mali odovzdať miestnej banke, resp. priamo národnej centrálnej banke. Na čistých bankovkách sa totiž ochranné prvky dajú overiť jednoduchšie. Príručka obsahuje aj viacero užitočných rád, ako reagovať v prípade, keď zákazník platí podozrivou bankovkou.

Informácie, ktoré svojim poslucháčom v rámci školenia odovzdáte, budú cenným príspevkom k boju proti falšovaniu peňazí a zároveň pomôžu zachovať všeobecnú dôveryhodnosť eura.

Viac informácií o eurových bankovkách a minciach vám poskytne Európska centrálna banka alebo Národná banka Slovenska (kontaktné údaje sú uvedené na stranách 22 a 23).

Klasická architektúra

120 mm x 62 mm, sivá

Románska architektúra

127 mm x 67 mm, červená

Gotická architektúra

133 mm x 72 mm, modrá

Renesančná architektúra

140 mm x 77 mm, oranžová

Baroková a rokoková architektúra

147 mm x 82 mm, zelená

Architektúra železa a skla

153 mm x 82 mm, žltohnedá

Moderná architektúra 20. storočia

160 mm x 82 mm, purpurová

DIZAJN

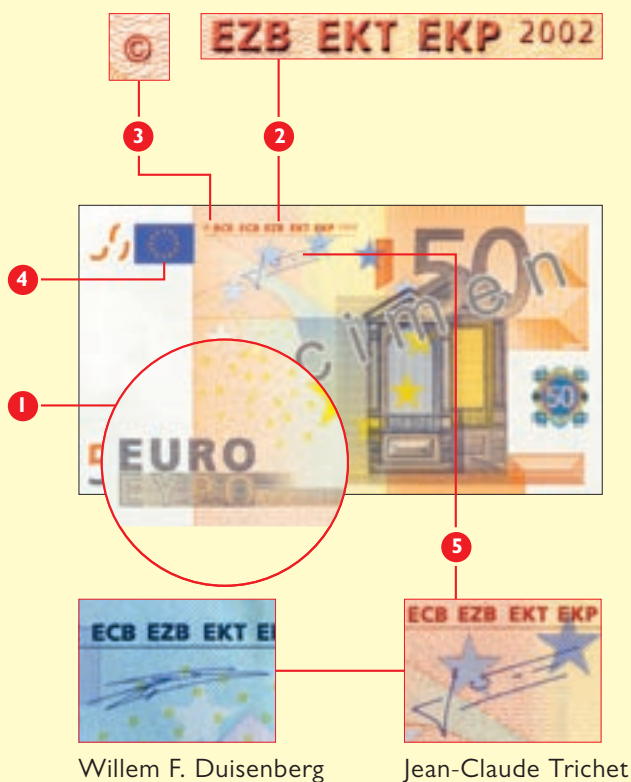
Všetkých sedem eurových bankoviek spája spoločná téma – epochy a slohy v histórii európskej kultúry. Bankovky (a mince) sú zákonným platidlom na celom území eurozóny.

Na líčnej strane bankoviek sú zobrazené okná a brány ako symbol európskej otvorenosti a spolupráce. Dvanásť hviezd Európskej únie vyjadruje dynamiku a harmóniu súčasnej Európy.

Na rubovej strane bankoviek sú zobrazené mosty v architektonických slohoch typických pre sedem rôznych epoch histórie európskej kultúry. Mosty sú metaforou úzkej spolupráce a komunikácie medzi európskymi národmi i medzi Európou a zvyškom sveta.

DETAILY

- 1 názov meny latinským (EURO) i gréckym písmom (ΕΥΡΩ),
- 2 skratka Európskej centrálnej banky v piatich jazykových ekvivalentoch – BCE, ECB, EZB, EKT, EKP – zodpovedajúcich I I úradným jazykom Európskej únie v čase prvého zavedenia eurových bankoviek,
- 3 symbol © označujúci ochranu autorských práv,
- 4 vlajka Európskej únie,

- 5 podpis prezidenta Európskej centrálnej banky – na eurových bankovkách je podpis Willema F. Duisenberga, prvého prezidenta Európskej centrálnej banky, alebo Jeana-Clauda Tricheta, ktorý sa stal jeho nástupcom 1. novembra 2003. Platné sú obidva typy bankoviek.

OVEROVANIE PRAVOSTI BANKOVIEK

Tlačiarne a farebné kopírovacie zariadenia dokážu vyhotoviť kvalitné kópie všetkých tlačených materiálov. Preto boli do bankoviek zabudované viaceré ochranné prvky, ktoré ich chránia pred falšovaním (ich opis nájdete nižšie). Tieto prvky vám umožnia bez veľkej námahy zistiť, či je bankovka pravá. Vyrobiť falzifikát, ktorý by presvedčivým spôsobom napodobnil všetky ochranné prvky, je náročné.

V tejto súvislosti treba poznamenať, že pri nesprávnom narábaní s bankovkami sa niektoré ich vlastnosti môžu zhoršiť. Ak bola napríklad bankovka omylom vypratá, bankovkový papier môže pod ultrafialovým svetlom žiariť.

O pravosti bankovky sa presvedčíte jednoduchou skúškou hmatom, pohľadom a naklonením.

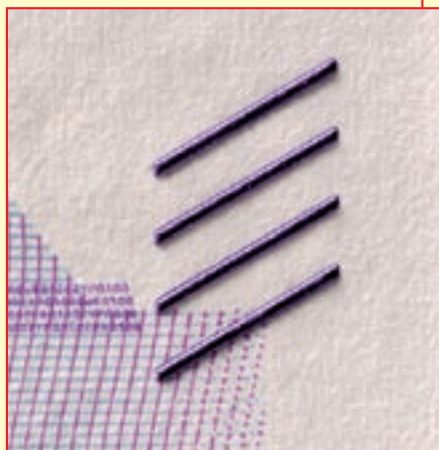
PRVKY PRE NEVIDIACICH A ZRAKOVO POSTIHNUTÝCH

POSTIHNUTÝCH

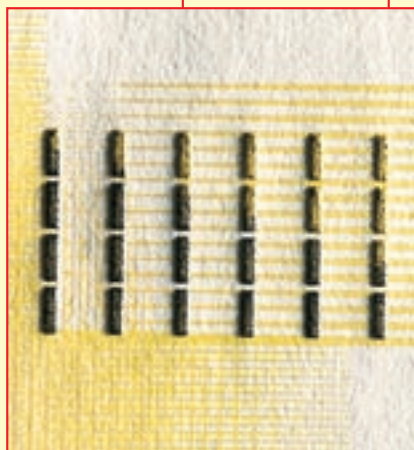
Počas navrhovania bankoviek prebiehali konzultácie s Európskou úniou nevidiacich, ktorých výsledkom bolo zakomponovanie štyroch prvkov, ktoré nevidiacim a zrakovo postihnutým pomáhajú rozlišovať nominálnu hodnotu bankoviek. Medzi tieto prvky patria:

- Odlišné rozmery: čím je nominálna hodnota vyššia, tým je bankovka väčšia.
- Dominantné farby: bankovky „susedných“ nominálnych hodnôt majú jasne odlišné farby (napr. bankovka 10 € je červená, a bankovka 20 € je modrá).
- Nominálna hodnota vytlačená veľkými hrubými číslicami.
- Vystupujúca tlač (hĺbkotlač), pri ktorej je vrstva farby na niektorých miestach na dotyk hrubšia.

Bankovky 200 € a 500 € majú pri okraji aj ďalšie hmatové značky.

Hmatové značky na bankovke 500 €

Hmatové značky na bankovke 200 €

- Vystupujúca tlač (hĺbkotlač)
- Vodoznak
- Ochranný prúžok
- Sútlačová značka
- Holografický prúžok alebo medailón s hologramom
- Zlatistý pruh a opticky premenlivá farba

Pri výrobe eurových bankoviek sa používa vyspelá technológia tlače. Vďaka technicky náročným ochranným prvkom sa pravé bankovky dajú ľahko rozpoznať od falzifikátov. Nepotrebuje na to žiadne špeciálne zariadenia. Stačí, ak si bankovky overíte hmatom, pohľadom a naklonením.

SKÚŠKA HMATOM: vezmite bankovku do ruky – **papier** je na dotyk tuhý a pevný.

Vystupujúca tlač: keď po lícnej strane bankovky jemne prejdete prstom alebo nechtom, zistíte, že vrstva farby je na niektorých miestach hrubšia.

SKÚŠKA POHĽADOM: pozrite sa na bankovku proti svetlu a skontrolujte **vodoznak, ochranný prúžok a sútláčovú značku**. Všetky tri prvky sú na pravých bankovkách viditeľné z lícnej i rubovej strany.

SKÚŠKA NAKLONENÍM: naklonením bankovky (zmenou uhla dopadu svetla) skontrolujte **holografický prúžok, resp. medailón s hologramom, zlatistý pruh** (na bankovkách 5, 10 a 20 eur) a **opticky premenlivú farbu čísla nominálnej hodnoty** (na bankovkách 50, 100, 200 a 500 eur).

- **Vždy si overte viacero ochranných prvkov.**
- **Ak si nie ste istí, či je bankovka pravá, porovnajte ju so zaručene pravou bankovkou.**

EUROVÉ BANKOVKY

Základné ochranné prvky

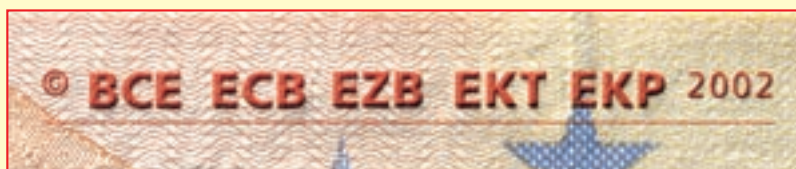
BANKOVKOVÝ PAPIER

Bankovkový papier je zhotovený z čistej bavlny. Čistá bankovka by mala byť na dotyk pevná a tuhá (nie mäkká alebo vosková).

VYSTUPUJÚCA TLAČ

Hlavný motív a niektoré ďalšie prvky na lícnej strane bankovky sú vytlačené hĺbkotlačou (vystupujúcou tlačou). Prvky vytlačené touto technikou sa dajú nahmatat' prstom.

Súčasťou bankoviek 200 € a 500 € sú aj ďalšie hmatové značky pre zrakovo postihnutých, ktoré sú umiestnené pri okraji (obrázky na strane 6).

VODOZNAK

Vodoznak vzniká zmenou hrúbky papiera pri jeho výrobe. Je viditeľný proti svetlu. Prechody medzi svetlými a tmavými časťami hlavného motívu sú plynulé. Ak bankovku položíte na tmavý povrch, svetlé časti vodoznaku stmavnú.

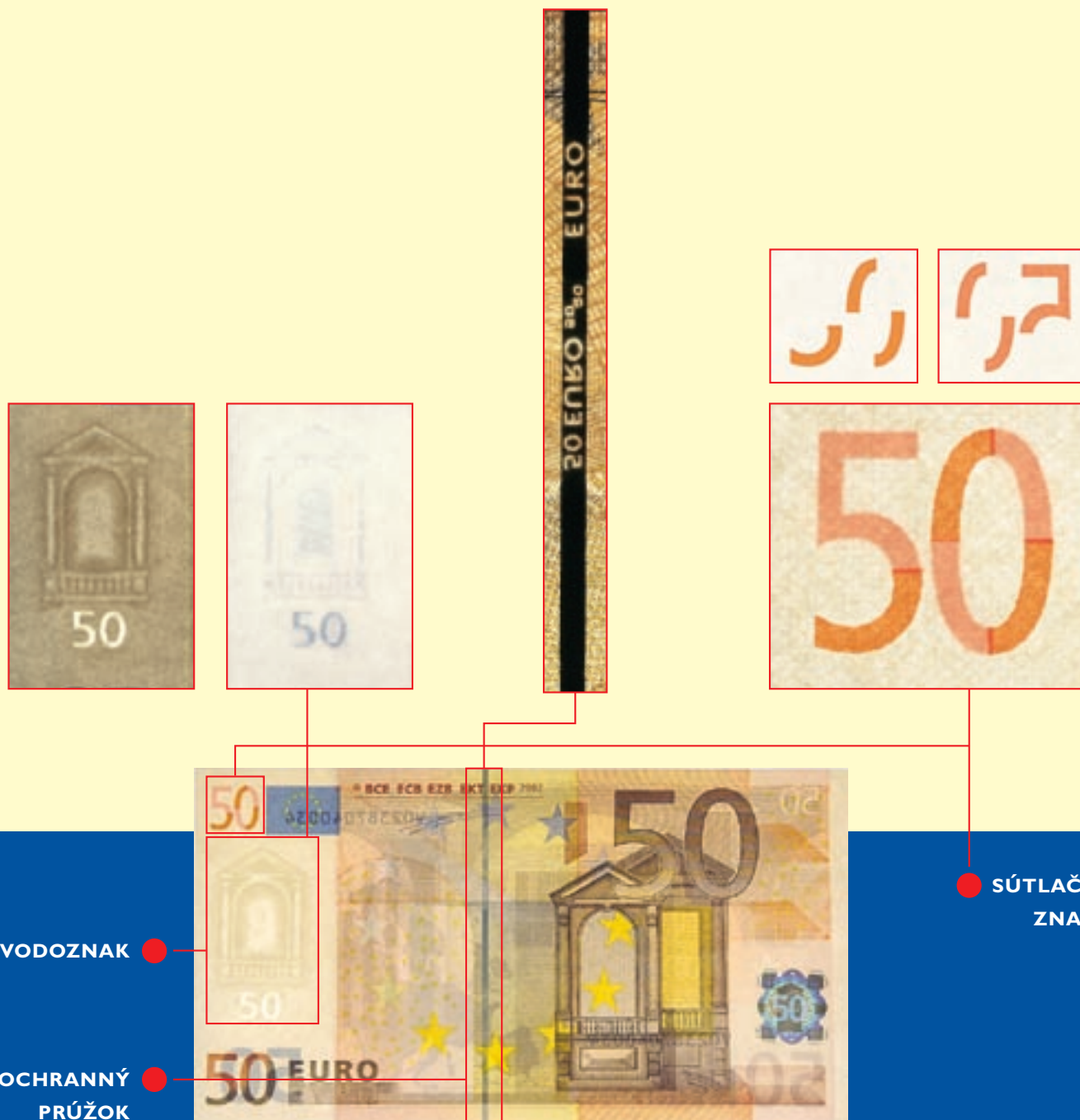
Tento efekt je najzreteľnejší vo vodoznaku, ktorý zobrazuje nominálnu hodnotu bankovky.

OCHRANNÝ PRÚŽOK

Ochranný prúžok je zabudovaný do bankovkového papiera. Pri pohľade proti svetlu prúžok vyzerá ako tmavá čiara. Prúžok obsahuje slovo „EURO“ a nominálnu hodnotu bankovky uvedenú drobným písmom.

SÚTLAČOVÁ ZNAČKA

Značky vytlačené v hornom rohu na oboch stranách bankovky spolu vytvárajú jej nominálnu hodnotu. Celé číslo uvidíte, keď sa na bankovku pozriete proti svetlu.

EUROVÉ BANKOVKY

Základné ochranné prvky

HOLOGRAFICKÝ PRŮŽOK

Pri naklonení bankovky 5, 10 alebo 20 eur sa hologram na pozadí dúhovej farby zobrazuje buď ako nominálna hodnota bankovky alebo ako znak €. Po okrajoch sú drobným písmom uvedené čísla, ktoré predstavujú nominálnu hodnotu bankovky.

MEDAILÓN S HOLOGRAMOM

Pri naklonení bankovky 50, 100, 200 alebo 500 eur sa obraz hologramu mení. Zobrazuje sa buď nominálna hodnota bankovky alebo architektonický motív (okno alebo brána). Na pozadí hologramu sa smerom zvnútra k jeho okrajom objavujú sústredné kruhy dúhovej farby zložené z drobného písma.

PERFORÁCIE

Keď bankovku podržíte proti svetlu, v holografickom prúžku, resp. medailóne s hologramom zbadáte perforácie, ktoré tvoria znak €. Zároveň uvidíte drobným písmom zobrazenú nominálnu hodnotu bankovky.

HOLOGRAFICKÝ
PRŮŽOK

MEDAILÓN
S HOLOGRAMOM

ZLATISTÝ PRUH

Pri naklonení bankovky 5, 10 alebo 20 eur sa na rubovej strane bankovky objaví lesklý, zlatistý pruh, na ktorom je zobrazené číslo nominálnej hodnoty a znak €.

OPTICKY PREMENLIVÁ

FARBA

Ak nakloníte bankovku 50, 100, 200 alebo 500 eur, zistíte, že farba čísla nominálnej hodnoty na rubovej strane bankovky sa mení z purpurovej na olivovozelenú alebo hnedú.

ZLATISTÝ PRUH

OPTICKY PREMENLIVÁ
FARBA

Ďalšie ochranné prvky si môžete overiť pomocou špeciálnych nástrojov, napr. lupy alebo ultrafialovej lampy.

- Mikrotlač
- Prvky viditeľné pod ultrafialovým svetlom (vlákna a farba)

MIKROTLAČ

Na niektorých miestach bankovky je vidieť drobné písmo. Text s výškou 0,8 mm sa zvyčajne dá prečítať voľným okom. Tlač vo veľkosti 0,2 mm na prvý pohľad vyzerá ako tenká čiara. Dá sa však prečítať pod lupou. Na pravej bankovke je aj text tejto veľkosti ostrý, nie rozmazaný.

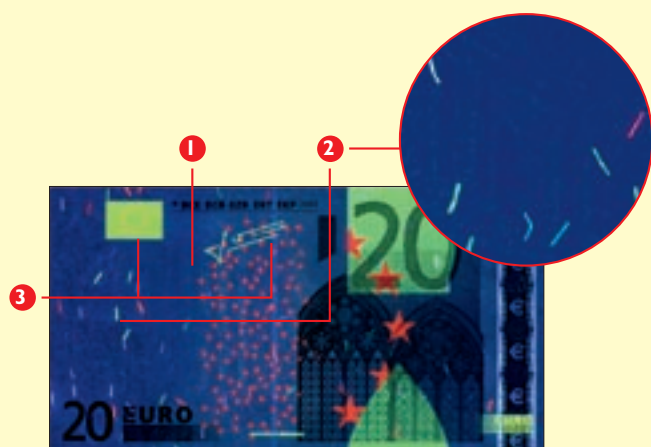

PRVKY VIDITEĽNÉ POD ULTRAFIALOVÝM SVETLOM (VLÁKNA A FARBA)

Pod ultrafialovým svetlom si overte nasledujúce vlastnosti:

- 1 Samotný papier nesvieti, t. j. nevyžaruje žiadne svetlo a nie je fluorescenčný.
- 2 Sviatia červené, modré a zelené vlákna zapustené do papiera.

- 3 Vlajka Európskej únie na lícnej strane bankovky je zelená s oranžovými hviezdami. Podpis prezidenta ECB je zelený a v strede bankovky svietia veľké hviezdy a malé krúžky.
- 4 Na rubovej strane svieti žltá alebo zelená mapa, most a číslo nominálnej hodnoty bankovky.

OBRÁZKY EUROVÝCH BANKOVIEK POD ULTRAFIALOVÝM SVETLOM

EUROVÉ MINCE

Všeobecné vlastnosti a ochranné prvky

2€

Priemer: 25,75 mm
Hmotnosť: 8,50 g
Tvar: okrúhly
Farba: vonkajšia časť: strieborná
vnútorná časť: zlatá
Zloženie:
vonkajšia časť: medinikel
vnútorná časť: tri vrstvy:
niklová mosadz, nikel, niklová mosadz
Hrana: jemné vrúbkovanie s nápisom
(každá krajina má iný nápis)

1€

Priemer: 23,25 mm
Hmotnosť: 7,50 g
Tvar: okrúhly
Farba: vonkajšia časť: zlatá
vnútorná časť: strieborná
Zloženie:
vonkajšia časť: niklová mosadz
vnútorná časť: tri vrstvy: medinikel,
nikel, medinikel
Hrana: prerušované jemné vrúbkovanie

50 CENTOV

Priemer: 24,25 mm
Hmotnosť: 7,80 g
Tvar: okrúhly
Farba: zlatá
Zloženie: severské zlato
Hrana: tvarovaná s hrubým vrúbkovaním

5 CENTOV

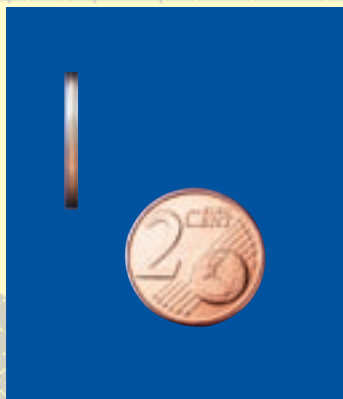
Priemer: 21,25 mm
Hmotnosť: 3,92 g
Tvar: okrúhly
Farba: medená
Zloženie: oceľ pokovaná meďou
Hrana: hladká

20 CENTOV

Priemer: 22,25 mm
Hmotnosť: 5,74 g
Tvar: tzv. španielsky kvet
Farba: zlatá
Zloženie: severské zlato
Hrana: hladká

2 CENTY

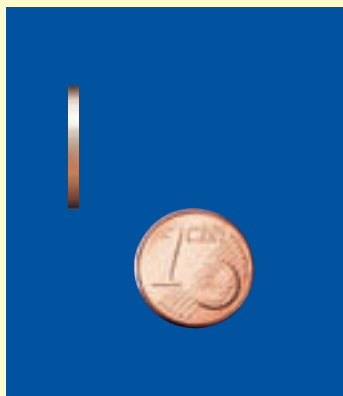
Priemer: 18,75 mm
Hmotnosť: 3,06 g
Tvar: okrúhly
Farba: medená
Zloženie: oceľ pokovaná meďou
Hrana: hladká s ryhou po obvode

10 CENTOV

Priemer: 19,75 mm
Hmotnosť: 4,10 g
Tvar: okrúhly
Farba: zlatá
Zloženie: severské zlato
Hrana: tvarovaná s hrubým vrúbkovaním

1 CENT

Priemer: 16,25 mm
Hmotnosť: 2,30 g
Tvar: okrúhly
Farba: medená
Zloženie: oceľ pokovaná meďou
Hrana: hladká

V obehu sú eurové mince ôsmich nominálnych hodnôt: 1, 2, 5, 10, 20 a 50 centov a 1 a 2 eurá. Každá z nich má odlišnú veľkosť, hmotnosť, zloženie, farbu a hrúbku. Mince jednotlivých nominálnych hodnôt majú aj rôzne hrany. Vďaka tomu dokážu každú z nich ľahko rozpoznať aj zrakovo postihnutí ľudia.

SPOLOČNÁ EURÓPSKA STRANA

Na spoločnej európskej strane mincí je zobrazená Európa spolu s dvanástimi hviezdami Európskej únie.

Po rozšírení EÚ v roku 2004 sa obraz Európskej únie zobrazený na minciach 10, 20 a 50 centov a 1 € a 2 € zmenil a teraz predstavuje geografické znázornenie Európy.

Mince, na ktorých je zobrazená EÚ s päťnástimi členskými krajinami, sú však aj naďalej zákonným platidlom.

NÁRODNÉ STRANY

Každá krajina má na národnej strane eurových mincí zobrazený svoj národný symbol alebo motív. Viac informácií nájdete na internetovej stránke ECB www.euro.ecb.eu. Určité množstvo eurových mincí vydáva aj Monako, San Maríno a Vatikán. Napriek tomu, že sú zákonným platidlom v celej eurozóne, vzhľadom na ich popularitu medzi zberateľmi v obehu veľmi rozšírené nie sú.

Eurové mince platia na celom území eurozóny, aj napriek rôznym národným stranám.

OCHRANNÉ PRVKY

Mince 1 € a 2 € obsahujú viacero ochranných prvkov, napríklad kombináciu dvoch farieb – striebornej a zlatej – alebo nápisy na hrane mince 2 €, ktoré sú v každej krajine iné. Okrem toho „sendvičové“ zloženie a jedinečné magnetické vlastnosti mincí 1 € a 2 € zvyšujú bezpečnosť ich používania v predajných automatoch.

PAMÄTNÉ MINCE

Každá krajina eurozóny vrátane Monaka, San Marína a Vatikánu môže raz za rok vydať pamätnú mincu v hodnote 2 €. Tieto mince majú rovnaké vlastnosti a rovnakú spoločnú európsku stranu ako bežné mince 2 €, ale na národnej strane nesú pamätný motív.

Sú zákonným platidlom na celom území eurozóny. To znamená, že sa môžu používať – a musia akceptovať – rovnako ako všetky ostatné eurové mince.

ZBERATEĽSKÉ MINCE

Zberateľské mince nie sú určené na obeh. Sú zákonným platidlom len v krajine, ktorá ich vydala. Ich motívy a nominálne hodnoty sa líšia od bežných a pamätných mincí, ktorými sa môže bežne platiť. Vlastnosti zberateľských mincí, ako ich farba, priemer alebo hmotnosť, sa podstatne líšia od mincí obehových.

PODOZRIVÉ A POŠKODENÉ BANKOVKY

Opatrenia ECB a národných centrálnych bánk

Euro sa považuje za stabilnú menu, a to nielen v Európe, ale na celom svete. V dôsledku toho vzbudzuje neželanú pozornosť falšovateľov peňazí. Aj keď euro vďaka svojim ochranným prvkom patrí medzi najlepšie chránené meny na svete, určitý malý počet falzifikátov sa do obehu napriek tomu dostáva.

Skutočný počet falzifikátov stiahnutých z obehu sa zverejňuje každý polrok na internetovej stránke ECB. Ich počet je len veľmi malým zlomkom celkového počtu pravých bankoviek v obehu a nie je dôvodom na obavy – stačí, ak budete venovať pozornosť kontrole bankoviek.

Falošné bankovky sa posielajú do národných analytických centier v jednotlivých krajinách. Ak ide o nový druh falzifikátu, odovzdáva sa ďalej do Centra ECB pre analýzu falzifikátov na dôkladnú technickú analýzu a klasifikáciu. Príslušné technické a štatistické údaje sa archivujú v centrálnej databáze, ktorú tiež vedie ECB. Falzifikáty podobného druhu sa archivujú na národnej úrovni spolu s príslušnými štatistickými údajmi vedenými v centrálnej databáze.

V snahe uľahčiť overovanie podozrivých bankoviek ECB zriadila internetovú stránku na overovanie eura „Euro Check Web Site“ s obmedzeným prístupom, ktorá je určená pre používateľov z radov policajných orgánov, finančných inštitúcií a spracovateľov peňazí. Podrobnejšie informácie nájdete na stránke <https://ecws.ecb.europa.eu>.

Postup pri falzifikátoch mincí je v podstate rovnaký. Členské štáty zriadili celoeurópske centrum na analýzu eurových mincí so sídlom vo Francúzsku. Technické a štatistické údaje o falošných minciach sú vedené v tej istej centrálnej databáze ako dáta o falošných bankovkách. K informáciám uloženým v databáze majú prístup aj policajné zložky zapojené do boja proti falšovaniu.

Ak chcete získať podrobnejšie informácie o tom, čo robiť s podozrivými a poškodenými bankovkami v konkrétnej krajine, obráťte sa na národnú centrálnu banku danej krajiny. Kontaktné údaje sú uvedené na stranách 22 a 23.

Vracanie bankoviek do obehu spracovateľmi peňazí

Všetky organizácie, ktoré v rámci svojho podnikania narábajú s hotovosťou, ako napr. banky, spoločnosti zabezpečujúce prepravu peňazí a zmenárne, sú zo zákona povinné* sťahovať z obehu všetky prijaté eurové bankovky a mince, o ktorých vedia, resp. majú dôvodné podozrenie, že sú falošné. Takéto bankovky a mince musia odovzdať príslušným národným orgánom. V opačnom prípade im môže byť uložená pokuta.

Podľa Rámca na spracovanie bankoviek** môžu podniky eurové bankovky vracat' do obehu len potom, ako ich skontrolovali v súlade s európskymi štandardmi. Tieto kontroly majú svoj význam pri sťahovaní falzifikátov, podozrivých bankoviek a opotrebovaných alebo znečistených bankoviek nespôsobilých na ďalší obeh. Tento postup pomáha z obehu rýchlo sťahovať falzifikáty a zabezpečovať vysokú kvalitu obeživa. Ak organizácie vo výnimočných prípadoch bankovky neoverujú pomocou zariadení na spracovanie bankoviek, pred ich vrátením do obehu sú povinné ich pravosť a upotrebitelnosť overiť manuálne.

Niekoľko príkladov bankoviek, ktoré sa do obehu vracat' nesmú, nájdete nižšie. Musia sa odovzdať národnej centrálnej banke.

Znečistená bankovka

Znečistenie celej bankovky

Škvrna

Škvrna s plochou najmenej 3 mm²

Popísaná bankovka

Bankovka označená napr. číslicami alebo písmenami

Bankovka zbavená farby

Viditeľný nedostatok farby na časti alebo na celej bankovke, napr. vypratá bankovka

Poškodená bankovka

Najmenej jedno fyzické poškodenie, napr. natrhnutý okraj, diera alebo chýbajúce časti, alebo vážne poškodený ochranný prvok

Opravená bankovka

Časti tej istej bankovky spojené lepiacou páskou alebo lepidlom

* V zmysle nariadenia Rady (ES) č. 1338/2001 z 28. júna 2001 stanovujúceho opatrenia nevyhnutné na ochranu eura proti falšovaniu.

** Viac informácií o Rámci na spracovanie bankoviek, ktorým sa riadi vracanie bankoviek do obehu, nájdete na internetovej stránke www.euro.ecb.eu v sekcii „The Euro“.

PODOZRIVÉ A POŠKODENÉ BANKOVKY

Čo robiť, ak sa vám dostane do rúk podozrivá bankovka?

V ideálnom prípade, ešte než k tomu dôjde, by ste si u svojho nadriadeného mali zistiť, aké pravidlá váš podnik používa v súvislosti s podozrivými bankovkami, a ako v takejto situácii postupovať. Čo však robiť, keď už v rukách držíte bankovku, ktorej papier je na dotyk iný, alebo ktorá vyzerá podozrivo?

Tu je zopár tipov:

- **Nepúšťajte sa so zákazníkom do hádky.**
- **Povedzte zákazníkovi, že sa potrebujete poradiť s nadriadeným alebo s pracovníkom bezpečnostnej služby. Dajte však pozor, aby mal zákazník bankovku neustále na očiach. Vyhnite sa tak prípadným sťažnostiam.**
- **Privolajte k zákazníkovi svojho nadriadeného alebo pracovníka bezpečnostnej služby.**
- **Zapamätajte si, ako zákazník vyzerá.**
- **Ak je to možné, bankovku zákazníkovi nevracajte.**
- **Ak zákazník odíde autom, zaznačte si typ auta a jeho poznávaciu značku.**
- **Informujte políciu.**
- **Podozrivú bankovku okamžite odovzdajte svojmu nadriadenému alebo pracovníkovi bezpečnostnej služby, aby ju odovzdal polícii.**
- **Neriskujte a nikdy neohrozujte svoju bezpečnosť.**

Ak máte podozrenie, že je bankovka falošná, transakciu so zákazníkom neuskutočňujte. Namiesto toho by ste bankovku mali zadržať a zákazníkovi vystaviť potvrdenie o jej prijatí.

Falošné bankovky nemajú žiadnu hodnotu, preto kontrole bankoviek venujte pozornosť.

Použiť bankovku, o ktorej máte podozrenie alebo o ktorej viete, že je falošná, je trestný čin.

Čo robiť so znehodnotenými alebo poškodenými eurovými bankovkami?*

Národné centrálné banky krajín eurozóny a mnohé komerčné banky znehodnotené a poškodené bankovky vymieňajú, ak:

- má predložená bankovka viac ako 50 % plochy a
- ak má predložená bankovka menej ako 50 % plochy, ale je možné dokázať, že chýbajúce časti boli zničené.

Na výmenu znehodnotenej alebo poškodenej bankovky musí záujemca predložiť:

- doklad totožnosti (v prípade pochybností, že je dotýčny naozaj vlastníkom bankoviek, alebo v prípade pochybností o ich pravosti)
- písomné vysvetlenie príčiny poškodenia a miesta, kde sa nachádzajú chýbajúce časti bankovky a
- písomné vysvetlenie druhu znečistenia, kontaminácie alebo impregnácie v prípade predloženia znečistenej, kontaminovanej alebo impregnovanej bankovky.

Spoločnosti zabezpečujúce prepravu peňazí a banky musia okrem toho predložiť:

- písomné vyhlásenie o príčine a druhu neutralizácie v prípade, že predkladajú bankovky, ktoré boli zafarbené (napr. červeným farbivom) pri spustení zariadenia proti krádeži.

Ak chcete získať podrobnejšie informácie o tom, čo robiť s podozrivými a poškodenými bankovkami v konkrétnej krajine, obráťte sa na národnú centrálnu banku danej krajiny. Kontaktné údaje sú uvedené na stranách 22 a 23.

* V zmysle rozhodnutia ECB/2003/4 z 20. marca 2003 o denomináciách, špecifikáciách, reprodukcii, výmene a sťahovaní eurových bankoviek.

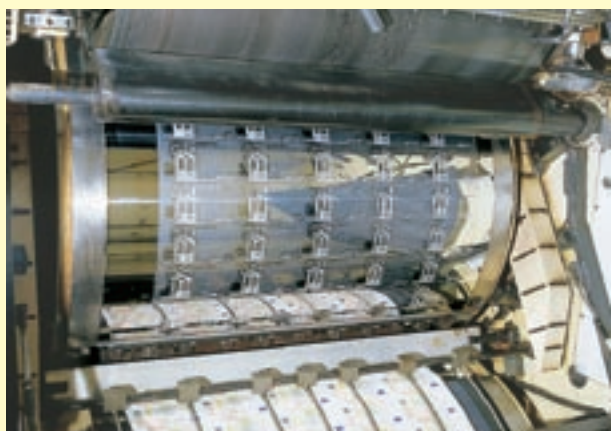
TLAČ BANKOVIEK

Bankovky sa tlačia na dvoch druhoch tlačiarenských strojov: hárkových a rotačných. Väčšina tlačiarňí, ktoré vyrábajú eurové bankovky, používa hárkovú tlač. Na rozdiel od rotačnej tlače, kde do stroja vchádza priebežná rolka papiera a jednotlivé tlačové kroky sa vykonávajú naraz, sa v prípade hárkovej tlače používa viacero samostatných strojov.

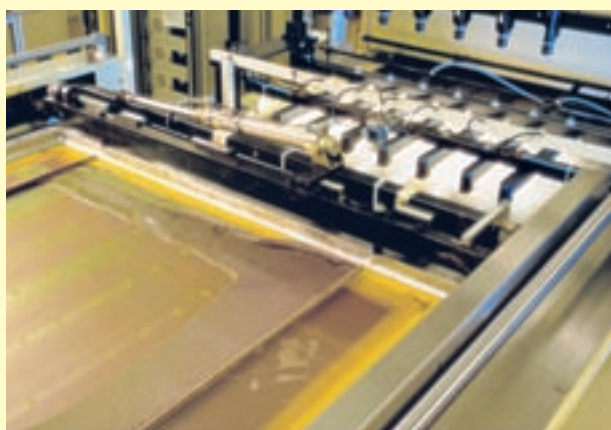
OFSETOVÁ TLAČ

Pri ofsetovej tlači sa ofsetové predlohy súčasne tlačia na lícnu i rubovú stranu bankoviek. Farba sa pritom z tlačových dosiek na papier prenáša prostredníctvom valca. Vysokú kvalitu a ostrosť obrazu zabezpečuje sútláč viacerých vrstiev rôznych farieb nanášaných oddelenými doskami. Ofsetom sa tlačia obrázky pozadia na lícnej strane bankoviek a všetky obrázky na ich rubovej strane.

HĽBKOTLAČ

Pri hĺbkotlači sa farba leje do drážok vyrytých do tlačovej dosky. Pri styku dosky s papierom sa farba nútene preniesie na papier a vzniká vystupujúca tlač. Prvky tlačene hĺbkotlačou sa nachádzajú len na lícnej strane bankoviek. Možno ich nájsť napr. v oknách a bránach zobrazených na lícnej strane.

SIEŤOTLAČ

Pri sieťotlači farba preniká cez otvory v šablóne. Týmto spôsobom sa tlačí zlatistý pruh a číslo s premenlivou farbou.

APLIKÁCIA FÓLIE

Holografický prúžok a medailón s hologramom sa na bankovkový papier aplikujú razbou za horúca.

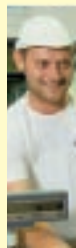
TLAČ Z VÝŠKY

Sériové čísla bankoviek sa tlačia pomocou číslovačov.

KONTROLA KVALITY

Pri každej masovej výrobe príležitostne dochádza k nedostatkom. Bankovky sa preto pred balením kontrolujú. V mnohých tlačiarňach popri manuálnej alebo vizuálnej kontrole všetky bankovky jednotlivo kontroluje aj automatický systém.

KONTAKTNÉ ÚDAJE

European Central Bank

Kaiserstraße 29
60311 Frankfurt
Germany
Tel.: +49 69 1344 0
Fax: +49 69 1344 6000
info@ecb.europa.eu
www.euro.ecb.eu

Danmarks

Nationalbank

Havnegade 5
1093 København K
Danmark
Tlf.: +45 33 63 70 00
Fax: +45 33 63 71 03
info@nationalbanken.dk
www.nationalbanken.dk

Banco de España

Departamento de Emisión y Caja
Centro Nacional de Análisis
Alcalá 48, 28014 Madrid
España
Tel.: +34 91 338 6332/6319
Fax: +34 91 338 6887
emisionycaja@bde.es
www.bde.es

Deutsche Bundesbank

Falschgeldstelle
Hegelstraße 65
55122 Mainz
Deutschland
Tel.: +49 6131 377 4488
Fax: +49 6131 377 4499
nccde@bundesbank.de
www.bundesbank.de

Banque de France

31, rue Croix des Petits Champs
75001 Paris
France
Tél.: +33 1 42 92 42 92
Fax: +33 1 42 92 45 52
euro-formation@banque-france.fr
www.banque-france.fr

Nationale Bank van België / Banque Nationale de Belgique

Berlaimontlaan/Boulevard de
Berlaimont 14
1000 Brussel/Bruxelles
België/Belgique
Tel./Tél.: +32 2 221 45 45
Fax: +32 2 221 30 91
cashdepartment@nbb.be
www.nbb.be

Eesti Pank

Estonia pst 13
15095 Tallinn
Eesti
Tel.: +372 66 80 719
Fax: +372 66 80 954
info@eestipank.ee
www.eestipank.info

Banca d'Italia

via Nazionale, 91
00184 Roma
Italia
Tel. +39 06 4792 3782
Fax +39 06 4792 3896
nccit@bancaditalia.it
www.bancaditalia.it

Българска народна банка Bulgarian National Bank

I, Alexander Battenberg Square
1000 Sofia
Bulgaria
Tel.: +359 2 91459
Fax: +359 2 9802425
press_office@bnbank.org
www.bnb.bg

Central Bank & Financial Services Authority of Ireland

PO Box No 61, Sandyford
Dublin 16
Ireland
Tel.: +353 1 2198818
Fax: +353 1 2956536
nccie@centralbank.ie
www.centralbank.ie

Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου Central Bank of Cyprus

80 Kennedy Avenue
1076 Nicosia
Cyprus
Tel.: +357 22 71 41 00
Fax: +357 22 37 81 53
cbcinfo@centralbank.gov.cy
www.centralbank.gov.cy

Česká národní banka

Na Příkopě 28
115 03 Praha I
Česká republika
Tel.: +420 800 160 170,
+420 224 413 585
Fax: +420 224 412 179
info@cnb.cz
www.cnb.cz

Τράπεζα της Ελλάδος Bank of Greece

Cash Department
341, Messogion Avenue
152 31 Halandri
Greece
Tel.: +30 210 670 9510
Fax: +30 210 670 9195
Dep.cash@bankofgreece.gr
www.bankofgreece.gr

Latvijas Banka

K. Valdemāra ielā 2a
Rīgā, LV-1050
Latvijā
Tāl.: +371 670 22 300
Fakss: +371 670 22 420
info@bank.lv
www.bank.lv

Lietuvos bankas

Gedimino pr. 6
01103 Vilnius
Lietuva
Tel. +370 5 268 00 29
Faks. +370 5 268 81 24
info@lb.lt
www.lb.lt

Banque centrale du Luxembourg

2, boulevard Royal
2983 Luxembourg
Luxembourg
Tél.: +352 4774 1
Fax: +352 4774 4910
info@bcl.lu
www.bcl.lu

Magyar Nemzeti Bank

1850 Budapest
Szabadság tér 8-9.
Magyarország
Tel.: +36 1 428 2600
Fax: +36 1 428 2569
info@mnbb.hu
www.mnbb.hu

Bank Ċentrali ta' Malta / Central Bank of Malta

Pjazza Kastilja, Valletta
VLT 1060
Malta
Tel.: +356 2550 0000
Fax: +356 2550 2500
CSU@centralbankmalta.com
www.centralbankmalta.com

De Nederlandsche Bank

Westeinde 1
Postbus 98
1000 AB Amsterdam
Nederland
Tel.: 0800-020 10 68
(gratis)
Fax: +31 20 524 2500
info@dnbb.nl
www.dnbb.nl

Oesterreichische Nationalbank

Otto-Wagner-Platz 3
1090 Wien
Österreich
Tel.: +43 1 404 20 6666
Fax: +43 1 404 20 6698
bargeld@oenb.at
www.oenb.at

Narodowy Bank Polski

ul. Świętokrzyska 11/21
00-919 Warszawa
Polska
Tel.: +48 22 653 10 00
Fax: +48 22 620 85 18
nbp@nbp.pl
www.nbp.pl

Banco de Portugal

Departamento de Emissão
e Tesouraria, Complexo do
Carregado, Apartado 81
2584-908 Carregado
Portugal
Tel.: +351 263 856 514
Fax: +351 263 858 461
cncontrafaccoes@bportugal.pt
www.bportugal.pt

Banca Națională a României

Lipscani 25
030031 Bucharest
România
Tel.: +40 21 307 01 51
Fax: +40 21 312 35 66
razvan.dumitriu@bnro.ro
www.bnro.ro

Banka Slovenije

Slovenska cesta 35
1000 Ljubljana
Slovenija
Tel.: +386 1 471 91 00
Faks: +386 1 471 97 28
ncc-si@bsi.si
www.bsi.si

Národná banka Slovenska

Imricha Karvaša 1
813 25 Bratislava
Slovensko
Tel.: +421 2 5787 2713
Fax: +421 2 5787 1170
webmaster@nbs.sk
www.nbs.sk

Suomen Pankki – Finlands Bank

Snellmaninaukio/Snellmansplatsen
00170 Helsinki/Helsingfors
Suomi/Finland
Puh/Tel.: +358 10 8311
Faksi/Fax: +358 9 658424
info@bof.fi
www.suomenpankki.fi
www.finlandsbank.fi

Sveriges Riksbank

103 37 Stockholm
Sverige
Tel.: +46 8 787 0000
Fax: +46 8 21 0531
info@riksbank.se
www.riksbank.se

Bank of England

Threadneedle Street
London EC2R 8AH
United Kingdom
Tel.: +44 20 7601 4878
Fax: +44 20 7601 5460
enquiries@bankofengland.co.uk
www.bankofengland.co.uk

ЕВРОПЕЙСКА ЦЕНТРАЛНА БАНКА
BANCO CENTRAL EUROPEO
EVROPSKÁ CENTRÁLNÍ BANKA
DEN EUROPÆISKE CENTRALBANK
EUROPÄISCHE ZENTRALBANK
ЕУРОПА КЕСКPANK
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
EUROPEAN CENTRAL BANK

BANQUE CENTRALE EUROPÉENNE
BANC CEANNAIS EORPACH
BANCA CENTRALE EUROPEA
EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA
EUROPOS CENTRINIS BANKAS
EURÓPAI KÖZPONTI BANK
BANK ĆENTRALI EWROPEW

EUROPESE CENTRALE BANK
EUROPEJSKI BANK CENTRALNY
BANCO CENTRAL EUROPEU
BANCA CENTRĂLĂ EUROPEANĂ
EURÓPSKA CENTRÁLNĀ BANKA
EVROPSKA CENTRALNA BANKA
EUROOPAN KESKUSPANKKI
EUROPEISKA CENTRALBANKEN